

SAMFUNNSØKONOMISK LØNNSOMHET OG KLIMARISIKO

Hva ligger i beregningene?

Fjordvegen Rute 13 Årskonferanse

17.04.2023

Hva er en samfunnsøkonomisk analyse (SØA)?

- Analyse av fordeler og ulemper (virkninger) av et tiltak
- Alt som påvirker folks velferd skal inkluderes i den samfunnsøkonomiske analysen
 - *Investeringskostnader, opplevd ubehag, endringer i reisetid...*
- I veisektoren er samfunnsøkonomisk analyse en sentral del av kunnskapsgrunnlaget for investeringer i ny vei eller større rehabiliteringer
- Samfunnsøkonomisk lønnsomhet er et viktig beslutningskriterium inn til NTP (nettonytte per krone)

Prissatte

For trafikanten

- Tidskostnader (kjørekomfort, kø)
- Nyskapt trafikk
- Oppetid
- Kjøretøykostnader, direkteutgifter
- Helse gange/syssel

Prissatte

For trafikanten

- Tidskostnader (kjørekomfort, kø)
- Nyskapt trafikk
- Oppetid
- Kjøreøykostnader, direkteutgifter
- Helse gange/sykkel

For operatører

- Inntekter
- Utgifter
- Overføringer

Prissatte

For trafikanten	<ul style="list-style-type: none">• Tidskostnader (kjørekomfort, kø)• Nyskapt trafikk• Oppetid• Kjøretøykostnader, direkteutgifter• Helse gange/sykkel
For operatører	<ul style="list-style-type: none">• Inntekter• Utgifter• Overføringer
Budsjettvirkninger for det offentlige	<ul style="list-style-type: none">• Investeringskostnader• Drift- og vedlikeholdskostnader• Skatteinntekter• Overføringer

Prissatte

For trafikanten	<ul style="list-style-type: none"> • Tidskostnader (kjørekomfort, kø) • Nyskapt trafikk • Oppetid • Kjøretøykostnader, direkteutgifter • Helse gange/sykkel
For operatører	<ul style="list-style-type: none"> • Inntekter • Utgifter • Overføringer
Budsjettvirkninger for det offentlige	<ul style="list-style-type: none"> • Investeringskostnader • Drift- og vedlikeholdskostnader • Skatteinntekter • Overføringer
Samfunnet for øvrig	<ul style="list-style-type: none"> • Ulykkeskostnader • Klimagassutslipp • Støy • Luftforurensing • Restverdi • Skattekostnad

Prissatte		Ikke prissatte virkninger
For trafikanten	<ul style="list-style-type: none"> • Tidskostnader (kjørekomfort, kø) • Nyskapt trafikk • Oppetid • Kjøretøykostnader, direkteutgifter • Helse gange/syssel 	<ul style="list-style-type: none"> • Samfunnssikkerhet • Landskapsbilde • Friluftsliv/by- og bygdeliv • Kulturarv • Naturmangfold • Naturressurser
For operatører	<ul style="list-style-type: none"> • Inntekter • Utgifter • Overføringer 	
Budsjettvirkninger for det offentlige	<ul style="list-style-type: none"> • Investeringskostnader • Drift- og vedlikeholdskostnader • Skatteinntekter • Overføringer 	
Samfunnet for øvrig	<ul style="list-style-type: none"> • Ulykkeskostnader • Klimagassutslipp • Støy • Luftforurensing • Restverdi • Skattekostnad 	

Prosjektet «Klimatilpasning og veitransport» (KLIMAVEI)

- Et samarbeid mellom Statens Vegvesen, Nye Veier AS, Vestlandsforskning, NGI og Menon
- De fysiske forholdene for veisektoren endres med klimaendringene
- I dag tas det i svært begrenset grad hensyn til klimarisiko i de samfunnsøkonomiske analysene som ligger til grunn for beslutninger i planlegging, prosjektering, drift og vedlikehold av veginfrastruktur
- Dette prosjektet vil utvikle **metoder og verktøy for bedre ivareta klimarisiko i vegsektoren**, og bidra til at disse blir tatt i bruk vegforvaltningen

Arbeidspakkene

1. Kunnskapsgrunnlag

Klimapåvirkning
 Eksponering og sårbarhet
 Klimarisiko
 Prising av klimarisiko

2. Barrierer for klimatilpasning

Innen:
 Organisering
 Risikoverktøy
 Samfunnsøkonomisk analyse

3. Casestudier

Klimarisikovurdering av:
 E10 – Bjørnfjell
 E39 Våtedalen
 E6 Gudbrandsdalen
 Fv 63 Geiranger-Eidsdal
 Fv 60 Byrkjelo-Innvik

4. Nye verktøy for samfunnsøkonomisk analyse

Utarbeidelse
 Anvendelse
 Ferdigstillelse
 Formidling

Prissatte		Ikke prissatte virkninger
For trafikanten	<ul style="list-style-type: none"> • Tidskostnader (kjørekomfort, kø) • Nyskapt trafikk • Oppetid • Kjøretøykostnader, direkteutgifter • Helse/ulykkeganger/sykkel 	<ul style="list-style-type: none"> • Samfunnssikkerhet • Landskapsbilde • Friluftsliv/by- og bygdeliv • Kulturarv • Naturmangfold • Naturoressurser
For operatører	<ul style="list-style-type: none"> • Inntekter • Utgifter • Overføringer 	
Budsjettvirkninger for det offentlige	<ul style="list-style-type: none"> • Investeringskostnader • Drift- og vedlikeholdskostnader • Skatteinntekter • Overføringer 	
Samfunnet for øvrig	<ul style="list-style-type: none"> • Ulykkeskostnader • Klimagassutslipp • Støy • Luftforurensing • Restverdi • Skattekostnad 	

Velferdsgevinsten av unngått skredfare

- Å kjøre en skredutsatt strekning kan gi et opplevd ubehag for trafikantene – opplevd utrygghet eller en diskomfort-effekt.
- Det er testet en metode for å anslå velferdsgevinsten av å unngå denne opplevde utryggheten ved å utbedre skredutsatte strekninger.
 - Anslås i **kroner per reise per person** (omtrent 5 kr i snitt for strekningen Skare-Odda på Rv.13)
- **Eksempelberegning Skare-Odda Rv.13:**
 - **42,43 millioner kr/år**
 - **nåverdi: 850 millioner kr** (40 års levetid for skredsikringstiltak og 4% diskonteringsrente)
- I samfunnsøkonomiske analyser der dette inkluderes vil den prissatte nytten av rassikringstiltak øke
- Metoden er under utvikling og anslagene for Skare-Odda derfor usikre

SAMFUNNSØKONOMISK LØNNSOMHET OG KLIMARISIKO
Hva ligger i beregningene?